

2020 MART AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	5
1) Dış Ticaret.....	5
2) Enflasyon.....	9
3) İşgücü Piyasası.....	10
4) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	11
5) Güven Endeksleri.....	12
6) Ödemeler Dengesi.....	13
7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	14
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	16
1) Dış Ticaret.....	16
2) Yatırım Teşvikleri.....	18
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	19
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	20
5) Konut Satış İstatistikleri.....	22
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	23
7) Bankacılık İstatistikleri.....	23

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2020 yılı Mart ayında meydana gelen önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

2 – 6 Mart 1. Hafta:

- FED, politika faizini 50 baz puan indirerek %1-%1,25 seviyesine çekti FED, bu indirime ABD ekonomisinin koronavirüs salgınının etkilerini önlemeyi gerekçe olarak gösterdi
- OECD, koronavirüs salgınından önce toparlanmaya başlayan küresel ekonominin, salgınla birlikte ciddi risklere maruz kaldığını belirtti. 2020 yılına ilişkin küresel büyüme tahminini %2,9 düzeyinden %2,4'e indiren OECD, Çin ekonomisinin büyüme tahminini ise %4,9'a indirdi
- ABD'de Şubat ayında Üretim Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), bir önceki aya göre gerileyerek 50,7 düzeyinde gerçekleşti
- ABD'de Şubat ayında ISM İmalat Dışı Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 57,3 ile beklentilerin oldukça üzerinde değer aldı
- ABD'de son haftada işsizlik maaşına başvurular 3 bin azalarak 216 bin oldu
- ABD'de Ocak ayında fabrika siparişleri %0,5 ile beklentilerin üzerinde daraldı
- ABD'de Şubat ayında tarım dışı istihdam 273 bin oldu. İşsizlik oranı %3,5'e geriledi
- Euro Alanı'nda Hizmet Satın Alma Müdürleri Endeksi PMI 52,6 ile beklentileri karşılayamamasına karşın 50 eşik değerinin üzerinde seyretmeye devam etti
- Euro Alanı'nda Şubat ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 49,2 ile beklentilerin biraz üzerinde değer aldı
- Euro Alanı'nda Ocak ayında perakende satışlar bir önceki aya göre beklentiler doğrultusunda %0,6 arttı
- Çin'de Şubat ayında Caixin İmalat Müdürleri Satın Alma Endeksi (PMI) 40,3 seviyesinde gerçekleşerek beklentileri karşılayamadı

9 – 13 Mart 2. Hafta:

- Koronavirüs salgınına ilişkin gelişmeler piyasalar tarafından takip edildi İtalya'da virüs kaynaklı ölümlerin artmasıyla hükümet tüm ülkeyi karantina kapsamına aldı ve kamu hizmetleri haricinde tüm ticari faaliyetleri durduracağını açıkladı. Japonya'da salgının etkilerini azaltmak için 430 milyar yenlik teşvik paketi açıklandı. ABD Başkanı Trump Avrupa'dan ABD'ye yapılan seyahatler bir aylık süre için durdurdu. Koronavirüsün Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın olarak ilan edilmesi küresel piyasaları olumsuz etkiledi
- OPEC ülkeleri arasında petrol üretimi konusunda anlaşmaya varılamamasıyla birlikte Suudi Arabistan'ın petrol arzını artıracığına yönelik açıklamaları ve koronavirüs salgını nedeniyle petrol talebindeki düşüş, petrol fiyatlarının gerilemesine neden oldu
- ABD'de Şubat ayında üretici fiyat endeksi (ÜFE), bir önceki aya göre %0,6 ile beklentilerin üzerinde azaldı

- Avrupa Merkez Bankası faiz oranlarında değişiklik yapmadı. Ayrıca net 120 milyar tutarında ek tahvil alımı yapacağını açıklayan ECB, Euro Alanı'nın büyüme tahminini 2020 yılı için %1,1'den %0,8, 2021 yılı için %1,4'ten %1,3 seviyesine düşürdü
- Euro Alanı'nda Ocak ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %2,3 artarak %1,4 olan artış beklentisinin oldukça üzerinde geldi
- İngiltere Merkez Bankası (BoE) koronavirüs salgınının ekonomi üzerindeki olumsuz etkileriyle baş etmek amacıyla politika faiz oranını 50 baz puan indirerek %0,25 seviyesine çekti
- İngiltere'de Ocak ayında bir önceki aya göre sanayi üretimi %0,1 azalırken, imalat üretimi %0,2 arttı
- Almanya'da Ocak ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %3 ile beklentilerin üzerinde arttı
- Japonya ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde çeyreklik bazda %1,8 daraldı

16 – 20 Mart 3. Hafta:

- Suudi Arabistan ile Rusya arasında petrol arzı konusunda anlaşmaya varılamamasının ve koronavirüs nedeniyle petrol talebinin azalmasının etkisiyle petrol fiyatları düşmeye devam etti
- Koronavirüs salgının küresel etkileri devam ederken birçok ülke önlem almaya devam ediyor. Rusya, 4,1 milyar Dolar değerinde kriz fonu oluşturulacağını duyurdu. İtalya, 25 milyar Euro değerindeki destek paketini oluşturdu. Polonya'da da 52 milyar Dolar teşvik paketi açıklandı. ABD Senatosu ise salgının etkilerinden kaçınmak için 1,3 trilyon Dolarlık destek paketini değerlendiriyor
- Avrupa Merkez Bankası koronavirüs salgının ekonomi ve piyasalar üzerindeki etkisini hafifletmek amacıyla 750 milyar Euro değerinde acil tahvil alım programı açıkladı
- ABD'de Şubat ayında perakende satışlar bir önceki aya göre %0,5 düştü
- ABD'de haftalık işsizlik maaşı başvurusu 220 bin kişilik beklentiye karşın 281 bin kişi ile Eylül 2017'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı
- İngiltere Merkez Bankası BoE olağanüstü toplanarak faizi 15 baz puan indirdi
- Çin'de Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre sanayi üretimi %13,5 azaldı

23 – 27 Mart 4. Hafta:

- ABD Merkez Bankası ikinci basamak ekonomik destek programını açıkladı. Küçük ve orta ölçekli işletmeler ile büyük şirketleri kapsayacak şekilde 300 milyar Dolarlık kredi kullanılacak ve her gün 75 milyar hazine tahvili ve 50 milyar konut kredisi tahvili alınacak
- Avrupa Merkez Bankası Euro Alanı ülkeleri için, her ülkenin kamu borcunun en fazla 33'ü kadar tahvil alımı yapılabiliyorken, geçici Pandemik Acil Satın Alma Programı kapsamında bu sınırı uygulamayacağını açıkladı
- ABD Senatosu 2 trilyon Dolarlık teşvik paketini onayladı. Almanya'da meclis, hükümetin hazırladığı 750 milyar Euro büyüklüğündeki harcama paketini onayladı Japonya ise hanehalklarına yönelik 56 trilyon yen büyüklüğünde bir teşvik paketi tasarlandığı açıklandı
- Uluslararası Para Fonu yaklaşık 80 ülkenin IMF'ye acil yardım başvurusunda bulunduğunu açıkladı
- ABD'de Mart ayında öncü verilere göre Hizmet Müdürleri Satın Alma Endeksi (PMI), 39,1 değerini alarak hızlı bir düşüş kaydetti

- ABD’de son haftada işsizlik maaşına başvuruların sayısı beklentilerin çok üzerinde açıklanarak 3 milyon 283 bin kişi oldu. Bir önceki hafta başvuru sayısı 282 bin olmuştu
- Euro Alanı’nda Mart ayında öncü verilere göre Markit Bileşik Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 51,6 seviyesinden 31,4 seviyesine geriledi
- Almanya’da Mart ayında Ifo İş İklimi Endeksi, 86,1 ile beklentilerin oldukça altında değer aldı

30 Mart – 3 Nisan 5. Hafta:

- ABD Merkez Bankası (Fed) diğer merkez bankalarına geçici repo imkanı sağlayacağını açıkladı. Yabancı merkez bankaları ellerindeki ABD Hazine tahvilleri karşılığında gecelik vadede dolar alabilecek. Bu imkan 6 Nisan’da başlayıp en az 6 ay sürecek
- ABD’de Şubat ayında %3,5 olan işsizlik oranı Mart ayında %4,4 ile beklentilerin oldukça üzerinde gerçekleşti. Tarım dışı istihdam 701 bin kişi azaldı
- ABD’de son haftada işsizlik haklarından yararlanma başvuruları 3 milyon 500 bin artarak 6 milyon 648 bin oldu. Böylece, son 2 haftada başvuru sayısı yaklaşık 10 milyon kişiye yaklaştı
- ABD’de ISM İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), Mart ayında 49,1 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşmesine rağmen 50 eşik değerinin altında kaldı
- Euro Alanı’nda Mart ayında Ekonomik Güven Endeksi, bir önceki aya göre gerileyerek 94,5 düzeyinde gerçekleşti
- Euro Alanı’nda Mart ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 44,8 seviyesinden 44,5 düzeyine geriledi
- Çin’de Mart ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) verisi 52,0 değerini alarak 45,0 olan beklentinin üzerinde gerçekleşti
- Almanya’da Mart ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI), 45,4 ile beklentilere yakın seviyede gerçekleşti

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mart ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 17,81 oranında azalmış, ithalat ise % 3,13 oranında artmıştır.

2020 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 17,81 azalarak 13 milyar 426 milyon dolar,
- İthalat, % 3,13 artarak 18 milyar 821 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,76 azalarak 32 milyar 247 milyon dolar,
- İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %71,3 olmuştur.

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki döneme göre % 0,36 oranında artarak 179 milyar 98 milyon dolar, ithalat ise %0,82 oranında azalarak 215 milyar 535 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki döneme göre % 0,29 oranında azalarak 394 milyar 633 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 83,1 olmuştur.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93
İthalat	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28
Dış Ticaret Hacmi	34.586	32.247	-6,76	95.006	98.446	3,62
Dış Ticaret Dengesi	-1.915	-5.395	181,79	-5.938	-12.879	116,89
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	89,5	71,3		88,2	76,9	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 554 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 329 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 487 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Hammadde (Ara mallar)” (14 milyar 167 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 556 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (2 milyar 65 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.985	1.487	-25,10	5.368	4.824	-10,13
2	Ham madde (Ara mallar)	7.618	6.554	-13,97	21.157	20.242	-4,32
3	Tüketim malları	6.669	5.329	-20,09	17.811	17.486	-1,83
	Diğer	64	57	-11,95	199	231	16,48
Toplam		16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.081	2.556	22,82	6.007	7.042	17,24
2	Ham madde (Ara mallar)	14.317	14.167	-1,05	39.435	42.604	8,03
3	Tüketim malları	1.825	2.065	13,15	4.876	5.832	19,61
	Diğer	27	33	21,63	154	184	19,73
Toplam		18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mart ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 17,99 oranında azalmış, ithalat ise % 1,88 oranında artmıştır.

2020 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 17,99 azalarak 12 milyar 680 milyon dolar,
- İthalat, % 1,88 artarak 17 milyar 960 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 7,40 azalarak 30 milyar 640 milyon dolar,
- Mart ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 70,6 olmuştur.

Tablo 4: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
İhracat	15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16
İthalat	17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10
Dış Ticaret Hacmi	33.089	30.640	-7,40	91.239	93.944	2,97
Dış Ticaret Dengesi	-2.166	-5.280	143,78	-6.814	-13.034	91,28
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	87,7	70,6		86,1	75,6	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ihracat incelendiğinde; en çok ihracat “Ham madde (Ara mallar)” (6 milyar 93 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Tüketim malları” (5 milyar 124 milyon dolar) ve “Yatırım (Sermaye) malları” (1 milyar 407 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

2020 yılı Mart ayında Geniş Ekonomik Grupların sınıflamasına göre ithalat incelendiğinde; en çok ithalat “Hammadde (Ara mallar)” (13 milyar 595 milyon dolar) grubunda yapılırken, bu grubu sırasıyla “Yatırım (Sermaye) malları” (2 milyar 481 milyon dolar) ve “Tüketim malları” (1 milyar 846 milyon dolar) grupları takip etmiştir.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.839	1.407	-23,49	5.021	4.555	-9,28
2	Ham madde (Ara mallar)	7.147	6.093	-14,75	19.900	18.928	-4,88
3	Tüketim malları	6.412	5.124	-20,09	17.095	16.804	-1,70
	Diğer	63	57	-10,50	196	168	-14,62
Toplam		15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.034	2.481	21,97	6.040	6.895	14,17
2	Ham madde (Ara mallar)	13.929	13.595	-2,39	38.520	41.235	7,05
3	Tüketim malları	1.638	1.846	12,69	4.316	5.158	19,51
	Diğer	27	38	41,54	151	201	33,31
Toplam		17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İhracat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.401	1.191	-14,99	3.910	3.741	-4,34
2	İngiltere	853	773	-9,35	2.637	2.439	-7,50
3	ABD	689	703	2,00	1.916	2.016	5,22
4	İtalya	843	509	-39,58	2.432	2.086	-14,24
5	İspanya	764	480	-37,16	2.114	1.684	-20,34
	Diğer	10.912	9.024	-17,30	29.204	28.490	-2,44
Toplam		15.462	12.680	-17,99	42.212	40.455	-4,16

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı (İthalat)	Mart			Ocak-Mart		
		2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
1	Almanya	1.615	1.817	12,51	4.162	4.670	12,22
2	ABD	940	1.399	48,78	2.479	3.610	45,64
3	Çin	1.405	1.387	-1,28	4.239	4.820	13,69
4	Rusya Federasyonu	1.969	1.344	-31,72	5.254	4.866	-7,38
5	İsviçre	428	1.030	140,56	874	1.617	85,07
	Diğer	11.270	10.982	-2,56	32.018	33.906	5,89
Toplam		17.628	17.960	1,88	49.026	53.489	9,10

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Enflasyon

TÜFE'de (2003=100) 2020 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %0,57, bir önceki yılın Aralık ayına göre %2,29, bir önceki yılın aynı ayına göre %11,86 ve on iki aylık ortalamalara göre %13,33 artış gerçekleşti.

Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

Yİ-ÜFE (2003=100) 2020 yılı Mart ayında bir önceki aya göre %0,87, bir önceki yılın Aralık ayına göre %3,22, bir önceki yılın aynı ayına göre %8,50 ve on iki aylık ortalamalara göre %12,61 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Yıllık Değişim Oranları (%)

Kaynak: TÜİK

3) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Ocak döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 306 bin kişi azalarak 4 milyon 362 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 0,9 puanlık azalış ile %13,8 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 1,1 puanlık azalış ile %15,7 oldu.

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Ocak döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 109 bin kişi artarak 27 milyon 266 bin kişi, istihdam oranı ise 0,5 puanlık azalış ile %44,0 oldu.

Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 242 bin, inşaat sektöründe 68 bin kişi azalırken, sanayi sektöründe 257 bin, hizmet sektöründe ise 161 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin %16,0'ı tarım, %20,7'si sanayi, %5,2'si inşaat, %58,1'i ise hizmet sektöründe yer aldı.

İşgücü 2020 yılı Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 196 bin kişi azalarak 31 milyon 629 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 1,2 puanlık azalış ile %51,0 olarak gerçekleşti.

Tablo 9: 2020 Ocak Ayı Mevsim Etkisinden Arındırılmamış Temel İşgücü Göstergeleri, 15+ Yaş, (Bin kişi)

	Toplam			Erkek			Kadın		
	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark	2019	2020	Fark
Nüfus	61 017	62 015	998	30 152	30 641	489	30 865	31 374	509
İşgücü	31 825	31 629	- 196	21 450	21 512	62	10 375	10 117	- 258
İstihdam	27 157	27 266	109	18 496	18 794	298	8 661	8 472	- 189
Tarım	4 618	4 376	- 242	2 698	2 624	- 74	1 920	1 752	- 168
Sanayi	5 392	5 649	257	4 044	4 299	255	1 347	1 350	3
İnşaat	1 478	1 410	- 68	1 400	1 351	- 49	78	59	- 19
Hizmet	15 670	15 831	161	10 354	10 520	166	5 316	5 311	- 5
İşsiz	4 668	4 362	- 306	2 954	2 718	- 236	1 714	1 645	- 69
İşgücüne dahil olmayanlar	29 192	30 386	1 194	8 702	9 129	427	20 490	21 257	767
İşgücüne katılma oranı (%)	52,2	51,0	-1,2	71,1	70,2	-0,9	33,6	32,2	-1,4
İstihdam oranı (%)	44,5	44,0	-0,5	61,3	61,3	0,0	28,1	27,0	-1,1
İşsizlik oranı (%)	14,7	13,8	-0,9	13,8	12,6	-1,2	16,5	16,3	-0,2
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	16,8	15,7	-1,1	15,3	14,0	-1,3	20,0	19,5	-0,5

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: TÜİK

4) Kapasite Kullanım Oranı ve Sanayi Üretim Endeksi

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2020 Mart ayında bir önceki aya göre 0,7 puan düşerek yüzde 75,3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya (yüzde 76,6) göre 0,4 puan düşerek yüzde 76,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2019	2020
Ocak	74,4	75,5
Şubat	74,0	76,0
Mart	74,3	75,3
Nisan	75,0	
Mayıs	76,3	
Haziran	77,1	
Temmuz	76,2	
Ağustos	76,6	
Eylül	76,3	
Ekim	76,4	
Kasım	77,2	
Aralık	77,0	

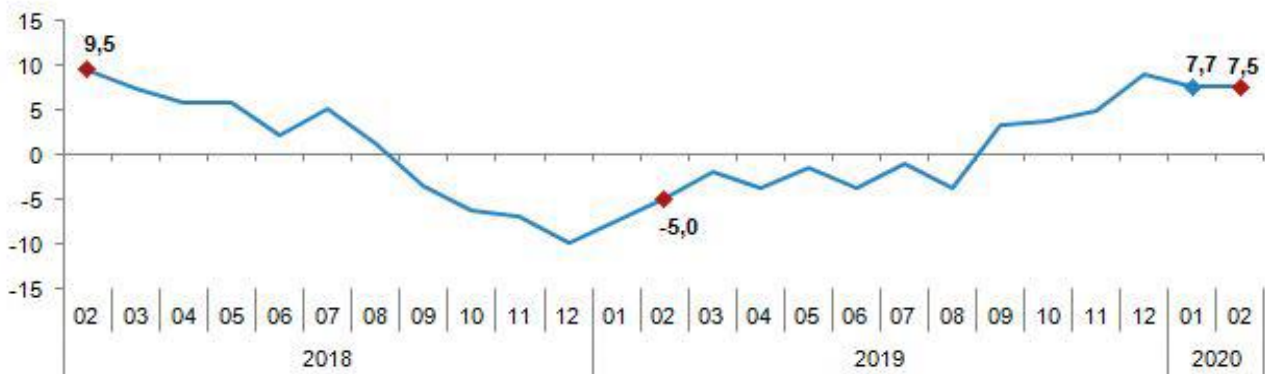
Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %7,5 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2020 yılı Şubat ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,7, imalat sanayi sektörü endeksi %8 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,4 arttı.

Sanayi üretimi bir önceki aya göre aylık %1,2 arttı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Şubat ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %5,8 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %1,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %1,3 arttı.

Şekil 3: Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim Oranları (%)

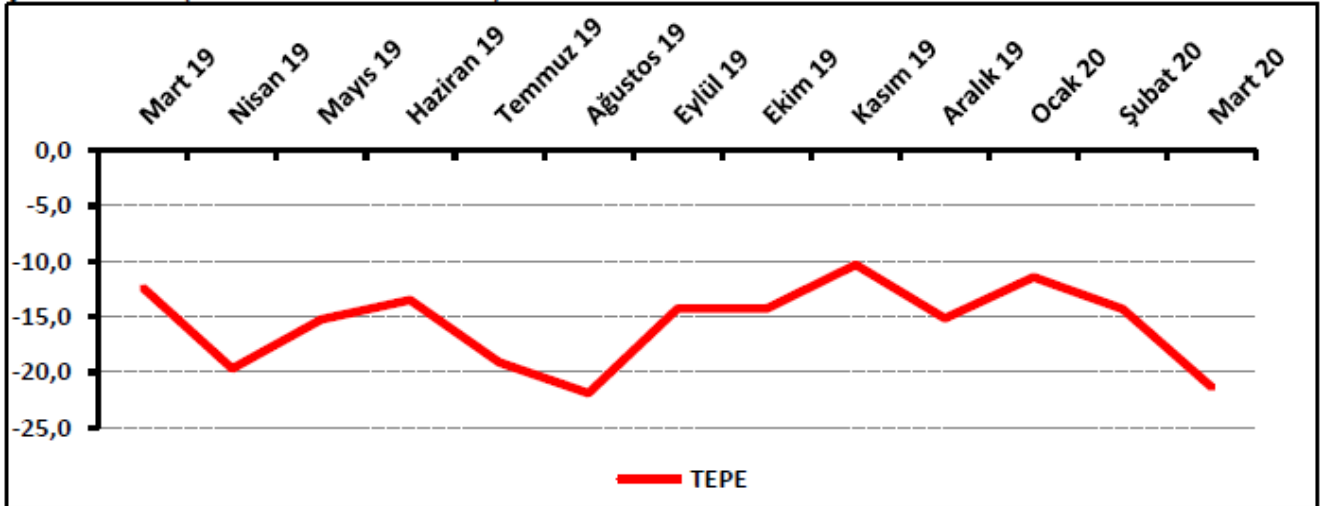
Kaynak: TÜİK

5) Güven Endeksleri

TEPE, COVID-19 salgınının etkisiyle 1 Mart 2020’de bir önceki aya göre 7,1 puan azalırken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 9 puan azaldı. Perakende güveninin azalışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki düşüş etkili oldu. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü, mart ayında perakende güveni artan tek sektör oldu. Bu artışta yaklaşık 25 milyon öğrenciyi kapsayan uzaktan eğitime geçişin etkili olduğu düşünülmektedir. AB-27 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-27 ve Euro Bölgesi’nden daha kötü performans sergiledi.

Mart ayında -21,4 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 9 puan, geçen aya göre 7,1 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre azalışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu ve gelecek 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki azalış etkili oldu.

Şekil 4: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

Ekonomik güven endeksi Şubat ayında 97,5 iken, Mart ayında %5,9 oranında azalarak 91,8 değerine düştü. Ekonomik güven endeksindeki düşüş, reel kesim (imalat sanayi), hizmet ve perakende ticaret sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre Mart ayında %7,6 oranında azalarak 98,6 değerini, hizmet sektörü güven endeksi %6,0 oranında azalarak 92,5 değerini, perakende ticaret sektörü güven endeksi %1,2 oranında azalarak 101,7 değerini aldı. Tüketici güven endeksi Mart ayında %1,7 oranında artarak 58,2 değerini ve inşaat sektörü güven endeksi %3,7 oranında artarak 77,2 değerini aldı.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

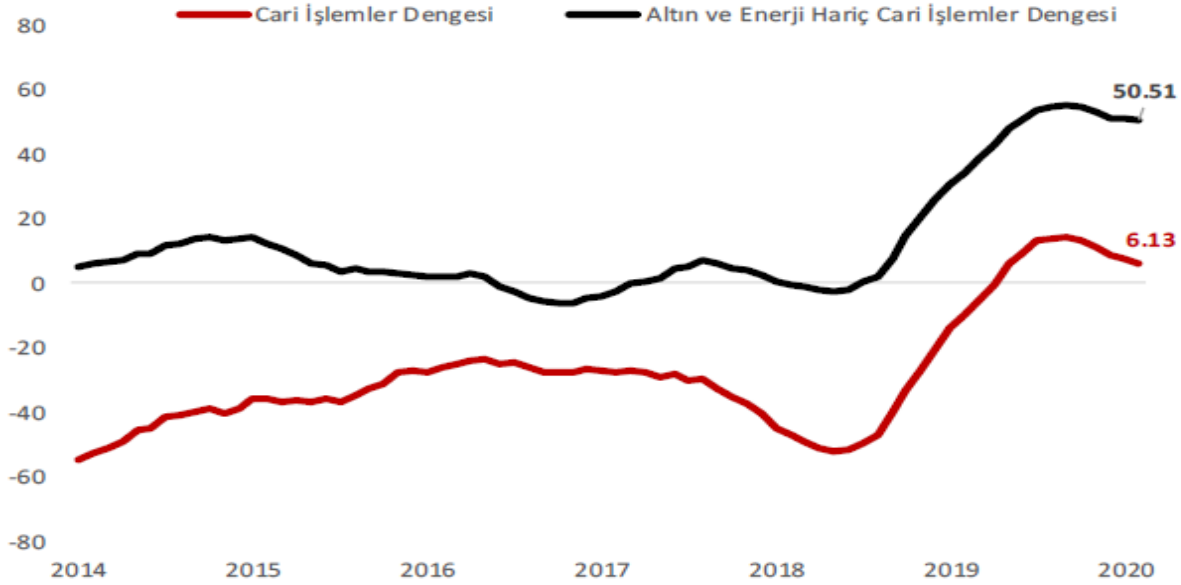
6) Ödemeler Dengesi

2020 Şubat'ta cari işlemler açığı, bir önceki yılın Şubat ayına göre 1,1 milyar dolar artarak 1,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu dönemde enerji hariç cari işlemler fazlası 2,6 milyar dolardan 1,4 milyar dolara inerken, enerji ve altın hariç çekirdek cari fazla 3,2 milyar dolardan 2,6 milyar dolara geriledi. Böylece Ocak'ta 7,2 milyar dolar olan 12 aylık toplamalarda genel cari işlemler fazlası 6,1 milyar dolara gerilerken, enerji ve altın hariç cari işlemler fazlası ise 51,2 milyar dolardan 50,5 milyar dolara indi.

2019'un aynı dönemine göre Şubat'ta dış ticaret açığındaki 577 milyon dolarlık genişlemeye ek olarak, altın ithalatındaki artışla toplam dış ticaret açığı 1,2 milyar dolar genişledi. Aynı dönemde alt kalemlerindeki sınırlı iyileşmelerle toplam hizmet dengesi 315 milyon dolarlık iyileşirken, birincil ve ikincil gelir kalemlerinden toplamda 256 mil-yon dolar daha fazla çıkış meydana geldi.

Bu dönemde sadece 309 milyon dolar net doğrudan yabancı yatırım girişi olurken, net portföy yatırımlarında Hazine'nin 4 milyar dolarlık Eurobond ihracına rağmen sadece 382 milyon dolarlık sınırlı bir giriş kaydedildi. Bankacılık sektöründe uzun vadeli dış borç çevirme oranı Şubat'ta %76,6 olurken, diğer sektörlerde %65,1 olarak gerçekleşti. Böylece 12 aylık toplamalara göre bankacılık ve diğer sektörlerin uzun vadeli toplam dış borç çevirme oranı Ocak'taki %80,6'dan %80,1'e indi. Bununla birlikte, resmi rezervlerde 3,0 milyar dolar artış gerçekleşirken, net hata-noksan kaleminden 1 milyar 124 milyon dolar tutarında giriş gerçekleşti.

Şekil 6: Cari İşlemler Dengesi (Milyar Dolar)

Kaynak: TSKB

7) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 yılı Şubat ayında kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %15,79 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %12,62 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %16,03 oranında azalmış olup kurulan kooperatif sayısı %15,79 oranında artmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %61,10 kapanan kooperatif sayısında %76,44 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %41,42 oranında azalış olmuştur.

Kurulan şirket sayısında geçen yılın aynı ayına göre %36,76 artış oldu.

- 2020 yılı Şubat ayında, 2019 yılı Şubat ayına göre kurulan şirket sayısı %36,76 kurulan kooperatif sayısı %69,23 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %45,09 oranında artmıştır.
- 2020 yılı Şubat ayında, kapanan şirket sayısı 2019 yılının aynı ayına göre %31,84 kapanan kooperatif sayısında %2,50 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %0,59 oranında artış olmuştur.

Tablo 11: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Şubat 2020

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	ŞUBAT 2020	OCAK 2020	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	ŞUBAT 2019	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- ŞUBAT (2 Aylık)		
							2019	2020	Değişim (%)
Kurulan*	Şirket	9.155	10.477	-12,62	6.694	36,76	14.972	19.632	31,12
	Kooperatif	132	114	15,79	78	69,23	167	246	47,31
	Ger.Kişi Tic.İşl.	2.603	3.100	-16,03	1.794	45,09	4.867	5.703	17,18
Tasfiye	Şirket	1.188	2.069	-42,58	974	21,97	2.589	3.257	25,80
	Kooperatif	42	55	-23,64	29	44,83	81	97	19,75
Kapanan*	Şirket	824	2.118	-61,10	625	31,84	2.552	2.942	15,28
	Kooperatif	41	174	-76,44	40	2,50	205	215	4,88
	Ger.Kişi Tic.İşl.	2.232	3.810	-41,42	2.219	0,59	5.206	6.042	16,06

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2020 Mart Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 31 MART			1 OCAK - 31 MART		
	2019	2020	% Değ.	2019	2020	% Değ.
Çelik	195,74	56,65	-71,06	205,55	101,65	-50,55
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	633,45	1.186,59	87,32	1.486,79	4.420,28	197,30
Demir ve Demir Dışı Metaller	9,58	26,00	171,39	94,32	64,50	-31,62
Deri ve Deri Mamulleri	5,66	2,68	-52,73	6,26	23,39	273,50
Diğer Sanayi Ürünleri	3,40	0,02	-99,29	3,40	0,07	-97,85
Elektrik Elektronik	813,17	1.196,05	47,09	2.758,59	3.082,53	11,74
Fındık ve Mamulleri	456,61	633,35	38,71	1.512,51	2.000,01	32,23
Halı	22,14	0,00	-100,00	63,10	4,45	-92,94
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	8.220,02	3.416,19	-58,44	28.725,08	16.822,79	-41,44
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.034,90	725,99	-29,85	2.267,18	2.056,45	-9,30
İklimlendirme Sanayii	68,61	50,39	-26,55	241,26	300,71	24,64
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	246,62	196,87	-20,17	377,93	836,98	121,46
Kuru Meyve ve Mamulleri	13.265,99	12.791,41	-3,58	38.474,20	38.287,05	-0,49
Madencilik Ürünleri	2,80	0,00	-100,00	2,80	24,45	774,02
Makine ve Aksamları	324,52	1.116,91	244,17	1.906,91	3.810,56	99,83
Meyve Sebze Mamulleri	276,53	1.381,58	399,62	554,24	2.288,85	312,97
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	204,94	129,18	-36,97	532,52	594,13	11,57
Mücevher	0,00	0,00		0,00	0,00	
Otomotiv Endüstrisi	11,10	0,55	-95,00	54,21	696,51	1184,85
Savunma ve Havacılık Sanayii	19,07	0,00	-100,00	49,09	0,00	-100,00
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.475,35	1.699,27	15,18	1.725,30	7.474,00	333,20
Süs Bitkileri ve Mam.	102,00	0,00	-100,00	102,00	0,00	-100,00
Tekstil ve Hammaddeleri	1.957,77	1.272,68	-34,99	5.476,33	3.781,11	-30,96
Tütün	0,00	0,00		0,00	0,00	
Yaş Meyve ve Sebze	51,73	0,66	-98,73	220,70	29,41	-86,68
Zeytin ve Zeytinyağı	6,22	10,03	61,31	6,28	16,32	159,96
TOPLAM	29.407,90	25.893,07	-11,95	86.846,56	86.716,21	-0,15

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2020 yılı Mart ayı ihracat tutarı yaklaşık 25,8 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2019 yılı Mart ayının ihracat rakamı olan 29,4 milyon Dolara göre %11,95 azalış anlamına gelmektedir. 2020 yılı 3 aylık toplam ihracat tutarı ise 86,7 milyon Dolar olup 2019 yılı 3 aylık ihracat tutarı olan 86,8 milyon Dolara göre %0,15 azalış anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2020 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	24.608.235	9.144.294	681.431	255.819
Şubat	21.811.666	8.281.946	857.715	340.210
Mart	23.620.090	8.901.087	1.336.332	482.753
Nisan				
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
Toplam	70.039.991	26.327.327	2.875.478	1.078.782

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Ocak	4	14	30	1.291	201	2.141
Şubat	5	10	35	197	740	1.521
Mart						
Nisan						
Mayıs						
Haziran						
Temmuz						
Ağustos						
Eylül						
Ekim						
Kasım						
Toplam	9	24	65	1.488	941	3.662

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2020 Şubat Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 ŞUBAT (BİR AYLIK)									2019 ŞUBAT (BİR AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
36	1	13	3	0	7	0	13		33	0	11	3	0	2	0	16	

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2020 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2020 OCAK-ŞUBAT (İKİ AYLIK)									2019 OCAK-ŞUBAT (İKİ AYLIK)								
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.		ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
86	4	34	18	1	18	1	31		68	0	35	6	0	11	2	31	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	8.865	11.551	15.968	3.106
Şubat	7.358	6.510	8.695	3.297
Mart	7.001	6.432	6.265	
Nisan	2.382	8.525	12.117	
Mayıs	6.916	8.040	11.714	
Haziran	5.520	3.281	5.203	
Temmuz	5.651	14.359	11.010	
Ağustos	2.791	15.141	2.756	
Eylül	3.848	11.072	9.158	
Ekim	16.979	29.973	4.570	
Kasım	7.340	25.853	2.562	
Aralık	6.174	21.091	6.601	
TOPLAM	80.770	161.829	96.617	6.403

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2017	2018	2019	2020
Ocak	4.162	4.136	12.259	6.541
Şubat	3.340	7.920	6.334	6.189
Mart	4.396	3.742	8.401	
Nisan	3.882	6.036	7.901	
Mayıs	4.291	5.461	4.872	
Haziran	4.164	5.954	8.339	
Temmuz	4.185	6.794	12.586	
Ağustos	4.278	7.445	10.657	
Eylül	4.175	14.184	9.573	
Ekim	6.352	9.599	6.369	
Kasım	4.143	13.098	7.400	
Aralık	3.703	7.803	16.763	
TOPLAM	51.071	92.173	111.455	12.730

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2019			2020		
	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	233	417	650	276	612	888
Şubat	262	327	589	241	492	733
Mart	382	460	842	307	465	772
Nisan	249	445	694			
Mayıs	262	329	591			
Haziran	187	291	478			
Temmuz	370	530	900			
Ağustos	431	660	1.091			
Eylül	498	874	1.372			
Ekim	452	835	1.287			
Kasım	552	692	1.244			
Aralık	828	1.005	1.833			
Toplam	4.758	6.979	11.737	824	1.569	2.393

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2020 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Ay/Tür	Patent Başvuru Sayısı	Faydalı Model Başvuru Sayısı	Marka Başvuru Sayısı	Tasarım Başvuru Sayısı
Ocak	3	1	54	0
Şubat	6	1	42	0
Mart				
Nisan				
Mayıs				
Haziran				
Temmuz				
Ağustos				
Eylül				
Ekim				
Kasım				
Aralık				
TOPLAM	9	2	96	0

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

7) Bankacılık İstatistikleri

Tablo 10: Malatya’da Mevduat İstatistikleri (Bin TL)

Tür	Tasarruf Mevduatı	Tasarruf Mevduatı (TL)	Tasarruf Mevduatı (Döviz Tevdiat Hesabı)	Diğer Mevduat	Diğer Mevduat (TL)	Diğer Mevduat (Döviz Tevdiat Hesabı)	Toplam Mevduat
2019 Eylül	6.130.239	3.344.452	2.785.787	1.209.472	822.812	386.660	7.339.711
2019 Aralık	6.556.641	3.574.836	2.981.805	1.428.439	1.038.436	390.003	7.985.080

Kaynak: BDDK

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Ticaret Bakanlığı
- TCMB
- TİM
- TOBB
- TSKB
- TÜİK
- TEPAV
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu